

ki so vzgojeni le po boljševiških načelih brez vsakega verskega čuta, so hudo delci, tatovi in vobče ničvredneži. Izvedeli pa smo tudi od druge strani, da je precejšen del sovjetske mladine veren. Posebno živahno se gibljejo protirevolucionarji v Sibiriji. To že tudi g. Stalin jemlje na znanje. Kako se bode stvar razvijala dalje, bo nam že pokazala bližnja bodočnost. A. K.

**St. Ilj pri Velenju.** Prihodnje nedelje dne 16. junija pripravlja naša delovna skupina FKA celodnevno prireditev z izbranim sporedom. Ob 9. uri dopoldne bo slovesna blagoslovitev novega fantoveškega praporja in sveto opravilo. Ob pol 11. uri se začne dekanjski tečaj KA za fante v društveni dvorani. Na tečaju bosta govorila dva govornika iz Maribora. Ob dveh bo popoldanska služba božja in potem gledališka predstava s petjem in govorom. Tokrat bomo videli na odru priljubljeno burko o jezličnem dohtarju. Vsled obsežnih priprav in pestrega sporeda vzbujajo nedeljska prireditve že sedaj mnogo zanimanja daleč na okrog. Vsi dobromisleči dobrodošli!

**Fantje gornjegrajske dekanije!** V nedeljo dne 19. junija bo Vaš dan! V Nazarju se bo vršil ta dan tabor FKA, na katerega bodo prišli vsi dobri in zavedni fantje iz cele dekanije. Ob desetih bo v župnijski cerkvi sveto opravilo. Po maši pa bo zunaj cerkve cerkveno zborovanje KA, na katerem govorita dva gospoda govornika iz Maribora. Pridite! Navdušili se bomo za vzore lepega krščanskega življenja, zlasti za sv. Evharistijo, ki naj bo odslej središče našega življenja!

**Sv. Bolfenk pri Središču.** V nedeljo dne 16. junija, ob treh popoldne, bo vprizorilo društvo »Krščanska šola« v bolfenski šoli dve igri in sicer: »Prodane žrtve« v treh dejanjih in »Pravica se je izkazala« v treh dejanjih. Nstopnina: 4 in 2 Din. K mnogoštevilni udeležbi iskreno vabi odbor.

## Zračni napadi v primeru vojne.

Znani holandski letalski graditelj Fokker je v nekem razgovoru podal

svoje mnenje o letalski vojni bodočnosti. Ta vojna ne stoji neposredno pred nami, vendar pa njene možnosti ni zavračati.

Današnja velemesta niso zmožna, da bi se ubranila z vsemi pripomočki moderne tehnike opremljenih zračnih letal. To so pokazali zračni manevri v zadnjih letih z vso jasnostjo. Zračni napadi se bodo v bodoči vojni izvršili z bliskovito naglico. Za napadalca bodo obenem vojna napoved, kajti ne bo več mogoče izmenjavati not in vršiti večdnevni mobilizacij. Tisti bo imel prednost, ki si bo z nepričakovanim napadom zagotovil uspeh in uničil nasprotnikova gospodarska in tovarniška središča, preden se bo izvedla potrebna obramba v celem obsegu. Težnja bo ta, da se važne vojaške naprave, kakor tudi važne tovarniške točke vojnih predmetov uničijo po zračnem brodivju z zažigalnimi in razstreljivimi bombami.

Ti zračni napadi se bodo usmerjali tudi proti civilnemu prebivalstvu, povzročali bodo strah in z uničevanjem železniških prog in cest onemogočali prehrano velemest. Kdor prej pride, prej melje, je geslo vseh zračnih strategov. Navzlic vsem obrambnim pripomočkom je nevarnost, da se v megletem vremenu ali v noči približanje velikega zračnega brodivja ne bo dalo preprečiti. Po bombardiranju kakšnega velemesta z brodivjem kakšnih 300 letal ne bodo imeli gasilci nobene možnosti več, da bi pogasili neštivilne požare.

Učinek plinskih napadov pa močno pretiravajo. Ta učinek je namreč preveč odvisen od najrazličnejših meteoroloških elementov. Veter, temperatura in vlaga je treba natančno upoštevati, če hočemo, da bodo plini, ki so vendar večinoma težji od zraka, razvili vso svojo silo. Kakor znano, zadostuje kratek dež, da napravi tudi največjo množino plina v najkrajšem času neškodljivo.

## Cirilova knjigarna

v Mariboru

priloga gg. duhovnikom:

Hättenschwiler: Herz Jesu-Predigten, broš. Din 60.—

Hättenschwiler: Der Mann nach dem Herzen Jesu, pridige za može, broš. Din 44.—

Hättenschwiler: Die Liebe des Herzens Jesu, kratke pridige o Srcu Jezusovem, broš. Din 44.—

Dr. Josef Weingartner: Kurze Katechismus-Predigten, kart. Din 36.—

Tissot: Das innerliche Leben, kart. Din 50.—

Kühnel: Vom Geheimnis Gottes in uns, vez. Din 70.—

P. Rochus Schamoni: Gottestrost in schwerer Zeit, 3 deli, kart. Din 188.—

Veliko vlogo pripisuje Fokker materialnim težavam, ki bi se pokazale že prav kmalu po izbruhu zračne vojne. Tudi vprašanje nadomestila za vodje letal bi stopilo kmalu z vso težo v ospredje. Uničena letala bi se ne dala kmalu nadomestiti, ker bi nasprotnik izdelovalnice seveda trajno napadal, tako da bi nastale večje obratne izgube. Odločilno vprašanje ni to, kolikokrat letal ima kakšna dežela, temveč kakšna je njih borbeno vrednost, in kako hitro bi se dali uničiti parati nadomestiti. Pri tem je upoštevati, da so moderni aparati zelo komplicirani in njih instrumenti zelo občutljivi.

**Sirite „Slov. gospodarja!“**

### Plug — neznano poljedelsko orodje.

Razskovalci, ki so prepotovali osrednjo Afriko, poročajo, da je tam plug povsem neznan poljsko orodje. Tamkaj prekopljejo ženske zemljo za setev z motikami.

#### Mravlje,

ki se ne morejo same hraniti. Ob veletoku Amaçonas v Braziliji živi vrsta mravelj, ki se ne more sama hraniti. Celjisti teh mravelj so prikrojene samo za orožje in ne za zgrizenje hrane. Amerikanske mravlje bi takorekoč poginile pri pogrnjenih mizah, ako bi jih ne hranile tovarnišice.

#### Čudno otočje.

K skupini Falkland-otokov spada 100 oto-

Januš Golec:

## Propast in dvig.

Ljudska povest.

V omenjenih trsnicah, v deželni in državni, so se učili Pišečani vzgajanja nove trte na ameriskanski podlagi. Iz teh dveh vinorejskih šol so si nasadili vse svoje številne sedanje vinograde.

Vsi starokopitneži in neverni Tomaži so gledali začudeno, ko so novi nasadi obrodili prvič. Grozdi so bili veliki kakor literske steklenice.

Nova trta v začetku ni bila toliko zasledovana od raznih škodljivcev kakor danes. Zadostovalo je dvakratno škropljenje. Težavno je bilo skraja škropljenje, ker si ljudje niso mogli nabaviti radi pomanjkanja denarja škropilnic.

Pomagali so si na ta način, da so si napravili galično brozgo v velikem svinjskem piskru. Iz loncev so škropili z borovimi vejicami.

Pretežna večina vinogradov je bila obnovljena na ta način, da so si vzgajali osobito revnejši divjake

23

sami in cepili v zeleno. Na kako sortiranje niso mogli in tudi niso utegnili misliti. Vsak je cepil ono vrsto, katero je najlažje dobil in radi tega je nastal miš-maš vrst, nad katerim se huduje mlajši svet radi nepoznanja zgodovine prvih novih nasadov.

Glede prvega ameriškega vina so trdili ljudje, da ni tako močno, kakor je bilo od stare trte. To je bila mogoče istina, ker je amerikanka preveč rodila.

Starejši očanci so prerokovali, da ne bo nobeden dolgo živel, ki bo pil amerikancā, in to radi strupene galice ne, ki se je držala jagod ter pecljev, in radi žvepljanja sodov.

Nepopisno je bil vesel novega vina mlajši in najprednejši svet.

Prvi rodeči nasadi so bili bolj neznačni, bilo jih je malo in novo vino je bilo drago ter iskano. Posestniki prvih nasadov so si opomogli naglo iz obupne gospodarske krize.

Šele pri poskusu nove kaplje je zavrelo po spodnjih krajih navdušenje za ameriške nasade. Nikoli poprej in ne pozneje niso bili ljudje tako pridni, kakor pri rigolanju ter zasajanju prvih novih vino-

# Odprta noč in dan so groba vrata

**Kamnica pri Mariboru.** V petek dne 31. maja smo spremili k zadnjemu počitku iz mrtvašnice mariborske javne bolnice zemeljske ostanke dne 27. maja na neki stavbi na tragičen način ponesrečenega tesarja ter posestnika iz Bresternice Jakoba Kajzerja, ki je zapustil globoko žalujočo vdovo s šestimi neprekrbljenimi otroci ter od žalosti potrto mater. Ob njegovi smrti žalujejo za njim še dva brata ter dve sestri. Kako priljubljen je bil pokojnik med svojimi znanci in prijatelji, je dokazal njegov pogreb, ki ga je vodil bivši kamniški kaplan g. dr. Anton Trstenjak, sedaj veroučitelj v Mariboru, ki je imel prisrčen nagovor. Pevci, njegovi prijatelji iz Kamnice, so mu zapeli žalostinko ob odprtem grobu. Rajnemu večni pokoj, preostalim naše sožalje!

**Sv. Rupert v Slov. goricah.** V zadnjem času smo imeli dva pograba. V Spodnji Voličini je preminula čez 80 let stara Muršakova babica, oziroma mati g. župana Muršaka. Veličasten pogreb je pričal o njeni priljubljenosti. Drugi slučaj pa je bil žrtev letošnjega kopanja v Pesnici, in sicer Ivan Stuber v Gradensaku, komaj 15 let star. Obema kličemo: Na svidenje nad zvezdami!

**Sv. Rupert v Slov. goricah.** V dno duše nas je pretresla novica dne 27. maja, ko nam je naš veliki ruperčki zvon oznanil žalostni kopec mladeniča Marijinega vrtca Ivana Študer. Zjutraj je še bil pri procesiji zdrav in vesel. Čez dobre štiri ure pa je postal pri kopanju žrtev Pesnice. Zašel je v vrtinec, ki se iz njega ni mogel več rešiti. Rajni je bil zvest Marijin otrok, star 16 let. Pogreb se je vršil na Križovo, kakršnega ljudje ne pomnijo pri tako mladem fantu, kakor je bil naš Ivan. Velikanska množica se je pomikala proti pokopališču. G. kaplan Jožef Klemenc se je rajnega spominjal v prisrčnem nagovoru. Na pokopališču pri odprtem grobu je spregovoril poslovilne besede g. učitelj Grögl, potem fant Marijinega vrtca Čeh in Selc. Pevci so mu

zapeli pod vodstvom g. kaplana lepo žalostinko, nato še njegovi součenci in součenke. Nobeno oko tistih, ki so prisostvovali pogrebu, ni ostalo suho. Vsi srčno sočustvujejo s starši in sestrama radi prebriske izgube. Starši s sestrama kakor tudi sorodniki se vsem iskreno zahvaljujejo, predvsem g. kaplanu in prosijo obenem molitve za večni pokoj pokojnega mladeniča. Ti pa, dragi Ivan, počivaj v miru!

**Ključarovci pri Veliki Nedelji.** V torek dne 28. maja je nenađoma v ključarovski kapelici Lurške Matere božje zvonček naznanil tužno vest, da je za vselej zatisnil trudne oči, previden s sv. zakramenti, zgleden kmet Rudolf Jožef v 74. letu svoje starosti. Bolehal je dalje časa na težki želodčni bolezni, zamanj iskajoč pomoči v ormoški in mariborski bolnici. Bil je mož, ki so ga dčile vse vrline pravega slovenskega kmeta, pri vseh priljubljen, kar je dokazal na Križovo njegov veličasten pogreb. Bil je dolgo let naročen na Mohorjeve knjige in na »Slovenskega gospodarja«. Svoje otroke je vzgojil v pravem krščanskem duhu, katerih eden sin in dve hčerki so v vzornem domačem gospodarstvu, tri hčerke so poročene z uglednimi moži, najmlajši sin Ivan pa študira na ljubljanskem vseučilišču. Rajnemu plemenitemu možu želimo srečno večnost! Njegovi ženi, sinovoma in hčerkam pa naše sožalje!

**Novaštifta pri Gornjemgradu.** Vsem, ki ste jo poznali, saj vas je toliko bilo, žalostni sporočamo, da je Faletova mati dotrpejala. Doživela je 60 let in čez, ko se je z majmi še ona poslovila, kakor odhajajo vse kmečke naše matere, tiho in mirno, da se ne bi otroci jokali. Hudo nam je bilo, ko je v celoletni bolezni dogorevala med nami, udana vsa in pripravljena, in kakor vedno, nas še sedaj v težkih dneh vzpodbujala, sama tolažbe potrebna. Bodrilih besed in razumevaločega srca njegovega bomo težko pogrešali vsi, ki hodimo mi-

mo prijaznega doma ob cesti vsak dan. Z ostalo edinko globoko čutimo, pa njo in sebe tolažimo z vero, ki je edina delala močno tudi pokojno in s spoznanjem, da svetopisemske velike žene še danes med nami žive.

## Mrtvi fotografirajo morilce.

V avtomobilu.

30 milj od Čikage v Severni Ameriki je naletel motociklist na strašno najdbo. Na samotni cesti je stal avtomobil, ki je bil povsem izgorel. Ob volanu je slonelo zogljenelo moško truplo.

Ko je preiskala policija voz in mrtveca, je odkrila, da je bila obleka umorjenega polita s petrolejem. Nikakor pa niso mogli dognati, kedo in zakaj bi bil umoril Riharda Marvela. Šlo je namreč za sina pred enim letom umrlega bogataša. Ob najdbi je imel umorjeni na prstih dragocene prstane, zlato uro pri sebi in listnico so našli v vozu. V tem slučaju nikakor ni šlo za roparski umor. Zadeva je postajala vedno bolj skrivnostna.

Minul je en dan za drugim, ne da bi bil posvetil le en žarek razjasnitve v zagonetko. Natančno so izprašali slugo in drugo služinčad rajnega. Vsi so pričali, da se je podal njihov gospodar sam na pot.

Policiji ni preostalo drugega, kakor da je še enkrat prav natančno preiskala vsebino avtomobila. To se je zgodilo štiri dni za tem, ko je našel motociklist umorjenega. Šele sedaj se je rodila detektivom misel, da so pregledali pokojnikov fotografski aparat. Marvel je imel navado, da je vse foto-

gradov, ki so rasli liki gobe po dežju. Praprotni, trnje in razno po trtni kugi bujno razraslo robidovje se je moralo umakniti trebežnici ter krampu. Rigolači se niso lotili premetavanja zemlje samo tamkaj, kjer so bili stari vinogradi. Ne! Z vsakega količkaj prikladnega grička ter holma, kjer so bile hoste, so te morale zginiti, da so napravile prostor novim nasadom.

V taistih prvih in preveč hlastajočih časih je bilo ustvarjenih premnogo neugodnih in naravnost neprikladnih vinogradnih leg, katere so morali pozneje opustiti.

Pri rigolanju so pomagali tudi hrvaški Zagorci, ki ne prej in niti pozneje niso potočili toliko potnih srag, nego pri obnovi-stajerskih vinogradov ob Sotli. Hrvate je tudi že napadala trtna uš in radi tega so bili radovedni, kako se bo obnesla ameriška obnova. Od Stajercjev so se učili in so pozneje tudi oni obnovili po tem receptu svoje uničene vinogradne nasade.

Kakor rečen., vsi postopači in lenuhi so se lotili z vsemi močmi za nekaj let po spodnjih krajih težkega dela popolne in res povsem nove in temeljite obnove vinogradov. Pri prenavljanju je bilo dovolj

zaposlitve v vseh letnih časih. Rigolači, kopači, cepljači, škropilci itd., vsi so lepo zaslužili, le mnogo premalo jih je bilo.

Velika napaka pri prenglenem obnavljanju je bila tudi ta, da so v toliko in toliko vinogradih rigolili preplitvo.

V zimskem času je nekatere dneve pokalo po Obsotlški dolini z gričev ter bregov, kakor bobneči ogenj med svetovno vojno. Pod zemljo se skrivajoče skalovje je bilo treba navrtati ter ga razstreliti, kar sicer ni bil lahek, pač pa vesel opravek.

Lepo so zaslužili v taistih časih sodarji, tesarji in zidarji. Vinogradniki niso obnavljali le vinogradov, ampak tudi vinsko posodo in si naročali tudi novo, saj je amerikanec rodil, kakor bi nametal grozdje na trs. Sodarji so veliko zaslužili, so bili zelo zelo iskani, delali so pri najboljši hrani in so postali celo ošabni gospodje, katere je bilo treba vabiti ter prositi kakor male bogove, da so prišli v štero.

Tesarji so delali brajde, obnavljali preše ter tekom let propadle hrame.

Novi vinogradniki si niso več stavili toliko lesenih hramov, pač pa zidanice. Zidarji so bili s polno

kov. Na tem otočju ni nobene železnice, nobene avtobusa, nobene cestne železnice in od 365 dni v letu dežuje 250 dni.

### Dolgost brade in mustač.

Leta 1902 je umrl v mestu Tours na Francoskem Julij Dumont, ki je imel 3.65 m dolgo brado. Drugi Francoz, Louis Coulon, je posedal 3.30 m dolgo brado in mustače, kojih vsak konec je bil poldrugi m dolg.

### Mesto z najdaljšim imenom.

Najdaljše ime ima braziljansko pristanišče Bahia, ki se celo glasi: »São Salvador da Bahia de Todos os Santos« (sveti Zveličar ob najsvetejšem zalivu). Bahia je bil ne-

grafiral, kar se mu je pojavilo pred aparatom.

Potegnili so film iz aparata in so ga razvili. Na filmu je bilo osem slik. Od teh je bilo šest pokrajinskih, dve sta pa predstavljali mladega moškega. Slika tega moža je našla policija tudi v albumu za z. učince in dognala, da gre za 32letnega Gašperja Normana. Nobena težava ni bila izsleditev pravega moža, ki je pripadal čikaškemu podzemlju. Po aretaciji je tudi izpovedal, da je on umoril Marvela zaradi ljubosunja.

#### V fotografski delavnici.

Francoz Etienne Lelong se je preselil pred desetletji v Ameriko. Nastanil se je v Čikagi. Služil je lepo kot fotograf in povrh je še lepo podedoval. Posedel je toliko denarnih sredstev, da je lahko živel v miru božjem. V bližini Čikage si je kupil hišo, ki je stala na sredini vrta in tamkaj je živel sam zase.

Najrajši se je ukvarjal s fotografiranjem. Na podstrežju hiše si je opremil posebno fotografsko delavnico, kjer je delal razne poskuse za zboljšanje fotografskega postopanja.

Lepega dne so našli starega Lelonga umorjenega. Policija je zadela na grozen pogled v delavnici. Dragoceni aparati so bili razbiti. Očividno se je vršil med napadalcem in napadenim srdit boj. Starček je obležal na tleh v mlaki krvi z razbito lobanjo.

Pri natančnem pregledu so le videli, da niso bile uničene vse fotografske naprave. Neškodovan je ostal aparat za filmanje, katerega je bil starček sam napravil. Ta naprava je delovala, ko je vstopil morilec in je bil Lelong čisto zatopljen v delo, tako da ni niti čul napadalčevih korakov. Skozi nočno tišino je odmevalo samo šumljajoče delovanje filmskega aparata. Starec je imel opravka baš s to napravo, ko mu je priletelo kladivo na glavo. Kratek boj in zgrudil se je mrtev na tla.

Filmski aparat je snemal še naprej kar sam in pokazal v celem detektivom 25 slik mladega moškega, ki je že bil tudi med fotografijami zločinske

zbirke. Na ta način so odkrili 48 ur po izvršenem zločinu morilca Chestona. Umorjenega fotografa je maščeval in njega iznajdeni filmski aparat.



**Sele pri Slovenjgradcu.** S skrbjo gledamo v bodočnost. Slaba letina se nam obeta: poprej pozeba, zdaj pa vedno deževje. Skoro v vsaki hiši moramo že živež kupovati, Bog, če le še imajo s čim.

**Kamnica pri Mariboru.** Neka tajna sraka pomnožuje svoje grehe zoper 7. božjo zapoved. Predzadnjo nedeljo, maju med 6. in 7. uro se je priklatil ta zločinec v hišo posestnika R., se splazil preko hodnika skozi odprto okno in prebrskal vse. Našel je v neki omari znesek 850 Din, ga pobasal v žep ter jo po isti poti zopet popihal ven. Neko šestletno dekle ga je pri njegovem plezanju opazovalo ter spoznalo, odkod in kdo da je. Upamo, da pride ta sraka kmalu v kletko, kamor spada!

**Vurberg.** G. vodja sanatorija Ruskega rdečega križa na Vurbergu, dr. Boleslav Okoľčak, je pretekli teden predaval o jetiki šolarjem vurberške šole in pri Sv. Martinu pri Vurbergu. Govoril je o zgodovini, o žrtvah in vzrokih jetike ter o sredstvih, kako se moremo te hude bolezni obvarovati. Vsa čast in zahvala priznanemu specialistu, da se je tako pobrigal za našo dečo. — Dne 4. junija se je na Dunaju poročil g. Hubert grof Herberstein z Eleonoro grofico Thurn-Valsassina. Ob tej priliki so se uslužbenci tukajšnje graščine udeležili sv. maše, dobili so priboljšek in dela prost dan. Gospod grof je prijatelj revežev, spomnil se jih je tudi ta dan ter jim je podaril znatno svoto. Za to mu čestitamo in mu želimo obilno srečo na potu življenja. — Pošta, ki je do zdaj prihajala okrog dveh popoldne, vsled novega voznega reda prihaja zdaj takoj po devetih dopoldne. — Pomladi so pri Ptujju regulirali našo Grajeno v kljub temu, da ne dela škode, ne preplavlja zemlje in ne odnaša rodovitnih njiv. Drava pod Vurbergom pa leto za letom poplavlja polje ter

odnaša našim siromakom, tudi takim, ki so dobili zemljo po agrarni reformi od graščine, najboljše njive. Kje so tisti možje, ki bi tukaj ljudstvu pomagali?

**Sv. Lenart v Slov. goricah.** Dne 1. junija t. l. se je preselil s svojo pisarno iz Dolnje Lenave k nam odvetnik dr. Marijan Štupica. Pisarno ima na Jurjevski cesti 3 (v isti hiši kakor notar). Svojim čitateljem in naročnikom priporočamo, da se v svojih pravnih zadevah obračajo na to pisarno.

**Sv. Rupert v Slov. goricah.** Štrom naše domovine postavljajo jubilejne, oziroma evharistične križe. Čuje se, da se nekaj sličnega namerava tudi pri nas. O kraju, kjer naj bi križ stal, in o načrtu izvedbe tega načrta bi bil potreben razgovor. Morda bi bil primeren prostor zgodovinski Štralek. Na dan sv. Rešnjega Telesa gre evharistična procesija tamkaj.

**Križevci pri Ljutomeru.** Dne 28., 29. in 30. maja je tukajšnji Podmladek Jadranske straže v Slomšekovi dvorani proslavil svoj jadranski dan. Mladinski pevski zbor je zapel uvodno »Jadransko himno«, nakar je učencev v govoru pojasnil pomen Jadranske straže. K ostalim pevskim točkam je k lepemu izvajanju slednjih samo častitati. Sledila je dobro izvedena simbolična telovadna točka z zborno recitacijo Zupančičeve pesmi »Ob Kvarneru«. K sklepu prireditve je vprizorila šolska deca Ribičevo otroško igro »Kraljica Palčkov«. Scenerija je bila okusna, splošno zadovoljstvo publike pa je pričalo tudi o dobri režiji predstave. Proslava se je vršila trikrat: dne 28. maja za dečo domače šole, dne 29. maja za dečo narodne šole v Veržetu in Vučji vasi, glavna proslava dne 30. maja pa je bila namenjena predvsem staršem in svojcem šolske deca. Vsakokrat je bila prireditev dobro obiskana in je v visoki meri dosegla svoj moralni namen.

**Št. Vič pri Grobelnem.** Tu pri nas bi se imel vršiti živinski, konjski in kramarski se-

koč največji trg za sužnje v Braziliji. Uradno je bilo trgovanje s sužnji prepovedano leta 1813. Angleži so si lastili pravico, da so preiskali vsako ladjo glede sužnjev. Na skrivaj je evelala trgovina z živim blagom v Braziliji do leta 1856.

#### Mesto, v katerem dežuje ob štirih popoldne.

V mestu Para v Braziliji dežuje ob gotovem času in sicer redno ob 4. uri popoldne. Prebivalstvo se je že tako navadilo na rednost dežja, da računa svoje sestanke pred ali po dežju.

#### 16.000 svetih pisem zgorelo.

V luki v Njujorku je izbruhnil ogenj na ladiji »Kenya«, katerega

paro na delu pri zlaganju škarp in zidanju novih kleti, da kar celih mičnih vil. Pri rigolanju so naruvali izpod zemlje toliko stavbenega materiala, da niso znali kam z njim. Kamenje je moralo v škarpe in zidanice.

Iz dobe obnove so lepe kleti, zidanice, hiše ter vile na zelo strmih hribih, da se čudimo danes, kako jih je bilo mogoče pozidati na take strmine.

Vse naštetu pri obnavljanju je stalo mnogo denarja in ravno tega ni bilo. Saj smo slišali, kake uboge pare so bili Obsohlčani po uničenju starih nasadov. Odkod je takle ubogi »gřretar« naenkrat zamogel plačevati številne vinogradne delavce in vse mogoče obrtnike?

Ravno najglavnejše — denarno vprašanje v tedaj gospodarsko izmožganih krajih sta tako sijajno rešila komisar Ivan Balon in baron Moscon. Na svojih odločilnih položajih pri graški deželni vladi sta znala ljudem preskrbeti brezobrestna posojila. Dežela je odprla obnavljalcem dovolj kredita, ki ni bil prav nič nesiguren. Vsak je z lahkoto in rad vrnil posojilo, ko je tako dobro prodal amerikanca.

Koj po prvih pričetkih obnove je prišel v spod-

nje kraje denar, četudi je bil na kredo. Vinogradnik je prejel lepe vsote, jih je moral tudi naglo razdeliti med delavstvo ter obrtništvo. V primeroma kratkem času so bili vsi zaposleni. Delo so plačevali, izdani denar je ostajal v domačem kraju in obče blagostanje je vidno raslo.

Obnove vinogradov sta se koj v začetku lotili tudi dežela ter država. V najem sta jemali obsežne vinogradne zapuščine. Te so spremenili v vzorne trsnice in v vinograde, ki so bili širši okolici za zgled. V deželnih in državnih vinogradnih šolah so se izobraževali kmetje glede obnove in postopanja z novo trto. Dežela in država sta pri novih nasadih lepo zaslužili in povrh je postal posestnik v najem oddane zemlje po preteku toliko in toliko let naenkrat in na lahek način imovit vinogradnik.

Nova trta je prinesla v že obupane kraje delo zaslužek, zadovoljnost in imetek povsem obubožanih se je večal od jeseni do jeseni.

Pri obnovi ne smemo pozabiti na tujski promet. Obnovitvena dela so si hodili ljudje ogledovat od vseh strani. Bizeljsko in sploh kraji od Št. Petra pod

jem v pondeljek dne 17. t. m. Ker pa je isti dan sejem tudi v Št. Juriju ob južni žel., zato se vrši tu sejem v torek dne 18. t. m., en dan pozneje.

## Kakšna bo bodoča vojna?

Vpokojeni avstrijski general Gera-bek je na Dunaju pretekli mesec imel predavanje, kaka bode bodoča vojska. Njegovo mnenje je takole:

Vojna umetnost je dvojna: obrtna in znanstvena. Obrtno vojno umetnost so včasih imenovali »vojaški drill«. Dan-danes pa je namesto te besede rabiti drugo: »treniranje«. V bodoči vojni bo-sta mladinska vzgoja in vojaški šport igrala veliko vlogo. Vojna umetnost je pa umetnost, katera sloni na izkuš-njah in dognanjih prejšnjih vojska. A današnja vojna umetnost nikakor ne more pravilno presoditi, kakšne bodo vojske v prihodnosti, ker v vsaki voj-ski doživljamo presenečenja. Presene-čenja smo doživeli tudi v svetovni voj-ski. Pred vsem pa je treba poudariti to-le:

V bodoči vojski skoraj ne bo več raz-like med oboroženimi vojaki in neob-oroženci. Tudi ženske bodo klicane v vojno službovanje. Vsaka bojujoča se sila bo skušala doseči čim hitrejšo od-ločitev. Bodoča vojska se bo začela brez vojne napovedi s strategičnim na-padom. Zelo važen moment v bodoči vojski bo presenečenje. Pri tem priza-devanju bo mnogo pripomogla tehni-ka s svojimi motorji na suhem in v — zraku.

Motor bo pomagal, da se bodo čete na določenem kraju čimpreje zbrale. Zelo važna bo motorizacija čet. Motor bo pa služil tudi za orožje: pomislimo le na topništvo in na bojne vozove, na tanke. Proti letalcem se bo treba hitro bojevati, k čemur bodo pripomogla av-tomatska orožja. Avtomatski topovi proti letalom bodo zelo učinkoviti. — Kakšen bo pa boj tanka proti tanku? Odgovor na to je: ta boj bo v bodoči

vojski redek. Angleži so v svetovni voj-ni izvršili s tanki 85 napadov, pa se je samo dvakrat zgodilo, da so se spo-padli tanki s tanki. Če se bo to zgodi-lo, bo tak dvoboj med tanki za oba že-lezna velikana močno nevaren. Pred-nost bo imel tisti, kateri bo prvi ustrel-il in pa tisti, ki bo težje oborožen.

Cesar Napoleon I. je rekel, da je tre-ba vojno tehniko vsaka tri leta spre-meniti. In res se je v zadnjih letih ke-mija, tehnika in metalurgija silno raz-vila. Splošno strokovnjaki trdijo, da bo topništvo orožje napadanja, strojne puške pa bodo orožje defenzive, bram-be. Poklicna in ljudska armada bosta delovali druga ob drugi. K njima se bo pa pridružila še armada prostovoljcev vseh starosti. Te prostovoljne čete bo-do predvsem razbremenjevale poklic-no in ljudsko armado, vendar se bodo morale tudi same udeleževati krvavih bojev.

O bodoči vojni je slišati dvoje mnenj: eni mislijo, da bo vojna v prihodnosti vojna tankov, drugi pa mislijo, da bo to zračna vojna. Vsekakor pa je treba pomisliti, da je mehanizirana armada zelo odvisna od dovoza ter da bodo ta-ko mehanizirano in motorizirano ar-mado tudi v bodoče uporabljali le za prve čete.

Predavatelj je na koncu svojega pre-davanja v pomirjenje javnosti še to-le povedal: Mislim, da se nevarnost voj-ne s takozvanimi bacili močno preti-rava. Bacili kolere niso dovolj vzdržni. Bacili kuge so najbolj nevarni za tiste, kateri bi jih metali iz zraka. Bacili griže pa so le v živilih. Nikarte se to-rej preveč bati in si vojno prihodnost misliti hujšo kakršna bo! Saj smo tu-di zračno vojno močno precenjevali. Le pomislimo, da so napadi nemških Zep-pelinov na London v teku vse svetov-ne vojne terjali komaj toliko žrtev, ka-kor jih je terjal avtomobilski promet na londonskih ulicah samo v teku ene-ga meseca.

\*

Sv. gorami do Brezic so bili vendar zibelka celotnega novodobnega vinogradništva na Slovenskem Šta-jerskem.

Vinogradniki, ki so še imeli staro trto in so tre-petali pred trtno ušjo, so se vozili v kraje ob Sotli, da vidijo ter čujejo, kje in na kak način si je mogoče pomagati napram trtni kugi. Številni — številni ogle-dovalci obnovitvenega dela tudi niso prišli v spodnje kraje zamašenih ust in praznih žepov. Trošili so, da-jali za novo vino in ta denar je znatno podprl krč-marje in vinogradnike.

V dohrih petih letih je bila obnova malodane končana in gospodarska kriza pregnana za deset-letja.

Reven in še povrhi od oblasti stiskan človek po-slane malodušen in se mu čisto omehča ter zverži hrbtenica. Tako je bilo tudi z našim spodnjim Slo-vencem v dobi trtne kuge in preganjanja trtne uši od raznih razkuževalnih komisij. Vsled nesreče in ne-potrebne zbadanja od strani oblasti so bili kmetje obupani.

Ko so pa enkrat videli sad obnove, ga uživali in so si zakrpali z izkupičkom za novo vino žepe, jim

je takoj pognala nasilno potlačena samozavest. Spod-nji vinogradniki so postali kmalu ponosni na svoje delo in naravnost bahavi z dobrim zaslužkom. Iz ob-novitvenih časov je ostala do danes Bizelčanom ba-harija in merjenje od zgoraj navzdol vsakega, ki ni rodod iz Bizeljskega.

Ravno Bizelčani so si z obnovo najprej in znat-no opomogli, da — obogateli! Spremenili in prevrgli so poleg nekdanjih vinogradov v trtne nasade celo njive ter travnike.

Bizelčan je kmalu pogruntal, da mu vrže vino tisočkrat več nego krompir, koruza, razna žita itd. Poljski pridelki so bili poceni in si jih je bilo lahko nabaviti. Radi tega so se oprijeli na Bizeljskem vino-gradništva, pustili poljska dela in so si rajši kupovali moko in žito za majhen denar.

Na ponosu hitro preveč dvignjeni Bizelčan je pogruntal brž po obnovi, da mesto ni samo za mest-jane ter gospodo, ampak da si lahko poišče tamkaj obilo zabave tudi kmet. Iz Bizeljskega ni daleč v Za-greb in doli med nobl Hrvati je tudi z denarjem za-ložen Štajerc dobrodošel,

(Dalje sledi.)

## Dva evharistična križa.

Evharistični križ v Šmartnem na Po-horju.

Evharistični križ je bil zelo slovesno blagoslovljen dne 30. maja t. l. Križ je 17 m visok in stoji na Vrbekovem vrhu. Na dan blagoslovitve zvečer je bil ob 19. uri v cerkvi križev pot in li-tanije srca Jezusovega, ob 20. uri rim-ska procesija z gorečimi bakljami in svečami ter z domačo godbo med stre-ljanjem in zvonjenjem. Za špalir so bili domači gasilci z gorečimi bakljami, okrog po hribih so goreli kresovi. Ko smo dospeli h križu, je zapel najprej pevski zbor pod vodstvom g. organista Štefana Balažiča »Kraljevo znamenje«, nato je zaigrala godba »Angel Gospo-dov«. Pred blagoslovitvijo križa je sto-pil na za to pripravljeno prižnico č. g. župnik Hafner iz Tinja in z navduše-njem govoril o križu in njegovih sado-vih. Po končani pridigi je zapel pevski zbor in zaigrala je tudi godba. Ob 21. uri je bila slovesna blagoslovitev evharističnega križa, katero je izvršil č. g. župnik Hafner iz Tinja ob asisten-či domačega č. g. župnika Zdolška. Po blagoslovitvi je zapel pevski zbor »Kristus Kralj«, potem pa je zaigrala godba. Da takšne slovesnosti naša fara še ni doživela, je razvidno iz ogromne udeležbe občinstva in šolarjev. Šmar-čani smo pa ponosni, ker je naš evh. križ prvi v dekaniji. Les za križ sta darovala g. Potočnik Viktor in Fifer Ivan, prostor je dal g. Podvršnik Pa-vel, za stroške sta pobirala po fari g. Vorša Leopold in Vrečko Martin. Iz-reči moramo vsem darovalcem najlep-šo hvalo kakor tistim, ki so se trudili, da smo Šmarčani postavili evhari-stični križ.

## Evharistični križ v Pišecah.

Tudi pri nas se pripravljamo na ev-haristični kongres. Šlo nas bo tja v belo Ljubljano precejšnje število. De-

niso mogli udušiti kljub takojšnji pomoči gasilcev. Nesreča ni zahtevala nobene člo-veške žrtve, pač pa je uničenih 16.000 izvodov sv. pisma, ki so bili določeni za afriške za-morce in deloma tudi tiskani v raznih za-morskih narečjih.

## Obraba srebrnega de-narja.

Tekom 10 let zgubl srebrni novce vsled obrabe 1% na tež. Te-oretično vzeto, bi ne preostalo tekom 1000 let od srebrnika prav nič, če bi bil stalno v prometu. Če računa-mo vse srebrne novce, ki so sedaj po celem svetu v prometu, se zgubi na leto na obra-bi 100 ton srebra.